

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Баянхонгор сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: БНА-2023/18/НА-СТА-ТТЗ

Баянхонгор 2023 он	Тэргүүлэх аудитор: Б.Мөнхбат Утас: 99007576 Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn Аудитын менежер: А.Цээням Утас: 99442140 Цахим хаяг: tseenyama@audit.gov.mn Ахлах аудитор: М.Алтантуяа Утас: 99061861 Цахим хаяг: altantuyamj@audit.gov.mn Цахим хуудас: www.audit.mn
-----------------------	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

4. Агуулга

4.	Агуулга	1
1.	ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	2
2.	Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	4
2.1	Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан	4
2.2	Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан.....	5
2.3	Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	7
2.4	Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	9
2.5	Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	10
4.6	Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан.....	12
6.	3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	12
3.1	Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа.....	12
3.2	Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	12
3.3	Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	13
3.4	Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд.....	13
3.4.1	Мөнгөн хөрөнгө.....	13
3.4.2	Авлага	14
3.4.3	Бараа материал	15
3.4.4	Үндсэн хөрөнгө	15
3.4.5	Өр төлбөр.....	16
3.4.6	Засгийн газрын хувь оролцоо.....	17
3.4.7	Орлогын данс.....	18
3.4.8	Зардлын данс.....	19
3.5	Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	20
7.	АУДИТЫН ТАЙЛАН	22
4.1.	Ерөнхий зүйл.....	22
4.2	Материаллаг байдал.....	22
4.3	Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	23
4.4	Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	24
4.5	Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	24
4.7	Аудитын гол асуудал	24
5.	Аудитын илрүүлэлт	26
5.1	Зөвлөмж.....	26
5.2	Албан шаардлага	27
6.	АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	28

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
ИТХ	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал

**БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

310 дугаар байр, Лувсанданзанжанцангийн
өргөн чөлөө 3 дугаар гудамж, Номгон 1 дүгээр баг,
Баянхонгор сум, Баянхонгор аймаг, 64101
Утас: (976) 70442584

Цахим шуудан: procurement_bayankhongor@audit.gov.mn

2023.03.24 № 2/115

танай _____ -ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Баянхонгор сумын Засаг даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баянхонгор сумын Засаг даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторовын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан.

Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 6 зорилтын хүрээнд 93

005020450

D:\alban bichig\A4-toot.docx

арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 90 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна.

Баянхонгор сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаас бусад үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээлэлтэй танилцсан. Танилцахад материаллаг буруу илэрхийлсэн зүйл илрээгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Сумын Засаг дарга санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Б.МӨНХБАТ

5. 2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	4,381,041.0	3,106,741.8
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	1,085,696.0	1,406,454.4
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	1,085,696.0	1,406,454.4
31210	Төгрөг	1,085,696.0	1,406,454.4
31211	Төрийн сангийн харилцах	1,085,696.0	1,406,454.4
33	АВЛАГА	403,743.0	976,850.1
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	2,015.3	431.6
33500	Бусад авлага	33,526.5	15,633.5
33510	Байгууллагаас авах авлага	26,644.9	15,633.5
33600	Зээлийн авлага	325,416.2	960,785.0
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	325,416.2	960,785.0
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	325,416.2	960,785.0
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	2,537,958.5	162,836.3
35400	Хангамжийн материал	1,730,030.6	162,836.3
35410	Бичиг хэргийн материал	81,282.0	20,112.6
35420	Аж ахуйн материал	517,886.4	69,847.6
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	11,502.5	14,192.5
35450	Барилгын засварын материал	75,848.0	820.0
35470	Бусад хангамжийн материал	1,004,380.4	57,863.6
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	353,640.8	560,601.0
36600	Бусад нөөц	353,640.8	560,601.0
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	41,823,259.3	1,839,508.9
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	41,823,259.3	1,839,508.9
39200	Биет хөрөнгө	37,499,947.7	1,751,285.6
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	37,765,504.9	1,866,032.0
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(3,060,416.1)	(527,083.2)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	238,871.6	208,135.2
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(134,872.2)	(138,318.6)
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	3,386,422.8	359,907.8
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,139,305.8)	(215,354.5)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	2,262,506.6	273,658.8
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,187,028.1)	(90,339.2)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	258,381.9	16,900.0
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(136,477.4)	(2,726.0)
39217	Ном	246,164.6	473.3
39300	Биет бус хөрөнгө	4,323,311.7	88,223.3
39301	Программ хангамж	48,055.4	4,375.0
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(23,261.7)	(2,603.7)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	4,298,518.0	86,452.0
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	46,204,300.3	4,946,250.7
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	8,132.6	38,479.2
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	8,132.6	38,479.2
41300	Өглөг	8,132.6	38,479.2
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	2,254.6	248.4
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	1,860.9	9.5

41360	Бусад өглөг	4,017.1	38,221.3
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	3,672.8	38,221.3
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	46,196,167.7	4,907,771.5
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	46,196,167.7	4,907,771.5
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	14,355,674.8	956,190.3
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	14,355,674.8	956,190.3
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	19,138,938.5	3,584,785.3
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	10,526,926.1	44,805,564.5
51220	Тайлант үеийн үр дүн	8,612,012.4	(41,220,779.2)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	12,701,554.4	366,795.9
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	46,204,300.3	4,946,250.7

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	39,449,388.7	10,503,988.1
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	1,948,440.6	8,232,680.3
110	Орлогын албан татвар	1,197,562.5	6,724,291.8
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	1,197,562.5	6,724,291.8
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	0.0	5,026,614.3
110002	Үйл ажиллагааны орлого	164,272.8	906,853.7
110003	Хөрөнгийн орлого	725,901.8	494,510.5
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	307,388.0	296,313.3
113	Хөрөнгийн албан татвар	5,527.0	279,669.2
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	0.0	246,725.2
113002	Бууны албан татвар	5,527.0	5,080.0
113004	Малд ногдуулах албан татвар	0.0	27,864.0
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	745,351.1	1,228,719.2
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	544,071.9	708,220.8
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	19,360.8	47,369.5
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	0.0	2,182.5
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	524,711.2	658,668.8
1181	Газрын төлбөр	28,994.1	87,618.5
118101	Газрын төлбөр	28,994.1	87,618.5
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	171,109.1	409,414.7
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	163,814.4	399,542.4
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	7,294.7	9,872.3
1183	Бусад татвар	1,176.0	23,465.3
118301	Бусад татвар	1,176.0	23,465.3
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	9,600,216.0	1,120,685.9
120	Нийтлэг татварын бус орлого	9,600,216.0	1,120,685.9
120003	Торгуулийн орлого	28,018.3	442,187.9
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	41,725.8	332,267.5
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	17,948.8	332,267.5
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	9,245,836.8	344,831.5
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	284,635.0	1,399.0

13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	27,900,732.2	1,150,621.9
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	17,504,693.4	96,756.6
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	19,323.8	96,756.6
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	1,625,637.4	405,646.5
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,302,949.3	388,829.5
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	201,048.1	16,817.0
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	8,759,180.2	648,218.8
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	309,758.6	648,218.8
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	30,319,994.3	9,110,550.4
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	30,319,994.3	9,110,550.4
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	23,685,945.1	3,590,169.6
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	14,227,105.2	790,467.6
210101	Үндсэн цалин	11,357,134.5	778,467.6
210104	Урамшуулал	742,047.8	12,000.0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	1,862,633.6	103,939.1
210201	Тэтгэврийн даатгал	1,325,092.7	77,162.6
210202	Тэтгэмжийн даатгал	139,472.3	7,330.7
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	108,787.9	5,562.1
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	26,856.3	1,252.9
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	262,424.5	12,630.8
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	3,030,383.3	89,585.1
210301	Гэрэл, цахилгаан	116,677.2	9,557.0
210302	Түлш, халаалт	2,522,561.3	75,870.9
210303	Цэвэр, бохир ус	337,144.7	4,157.2
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,110,160.4	833,220.7
210401	Бичиг хэрэг	81,364.6	21,235.3
210402	Тээвэр, шатахуун	88,657.4	48,153.9
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	47,913.4	12,424.4
210404	Ном, хэвлэл	2,537.5	322.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	576,074.8	718,050.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	175,795.3	15,240.7
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	66.0	1,501.9
210408	Бараа материал акталсны зардал	62,725.4	16,292.6
2105	Нормативт зардал	519,231.0	10,816.2
210502	Хоол, хүнс	370,971.9	10,816.2
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	268,766.0	9,346.6
210604	Урсгал засвар	268,053.4	9,346.6
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	601,704.6	1,120,358.8
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	584,498.1	1,119,702.3
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,286.2	413.8
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	757.9	242.7
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,061,048.9	632,435.5
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	462,285.2	401,374.2

210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	39,235.4	1,500.0
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	1,559,528.3	229,561.3
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	6,634,049.2	5,520,380.8
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,058,425.6	80,350.2
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	238,803.2	20,722.1
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	511,361.4	57,048.1
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	36,768.4	2,580.0
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	5,288,587.0	4,726,420.8
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	5,256,194.6	4,711,216.9
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	19,323.8	15,203.9
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	287,036.6	713,609.8
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	0.0	713,609.8
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	9,129,394.4	1,393,437.6
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	517,382.1	42,614,216.9
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	0.0	40,131,570.5
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Бараа материал	0.0	2,482,646.4
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	8,612,012.4	-41,220,779.2

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	30,154,046.4	10,252,991.5
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	1,948,440.6	8,232,680.3
110	Орлогын албан татвар	1,197,562.5	6,724,291.8
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	1,197,562.5	6,724,291.8
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	0.0	5,026,614.3
110002	Үйл ажиллагааны орлого	164,272.8	906,853.7
110003	Хөрөнгийн орлого	725,901.8	494,510.5
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	307,388.0	296,313.3
113	Хөрөнгийн албан татвар	5,527.0	279,669.2
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	0.0	246,725.2
113002	Бууны албан татвар	5,527.0	5,080.0
113004	Малд ногдуулах албан татвар	0.0	27,864.0
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	745,351.1	1,228,719.2
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	545,247.9	731,686.1
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	19,360.8	47,369.5
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	0.0	2,182.5
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	524,711.2	658,668.8

118011	Бусад татвар	1,176.0	23,465.3
1181	Газрын төлбөр	28,994.1	87,618.5
118101	Газрын төлбөр	28,994.1	87,618.5
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	171,109.1	409,414.7
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	163,814.4	399,542.4
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	7,294.7	9,872.3
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	344,608.6	867,682.7
120	Нийтлэг татварын бус орлого	344,608.6	867,682.7
120003	Торгуулийн орлого	28,018.3	442,181.3
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	316,590.3	425,501.4
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	309,287.8	416,074.2
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	7,302.5	9,427.2
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	27,860,997.2	1,152,628.5
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	17,504,693.4	96,756.6
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	19,323.8	96,756.6
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	1,585,902.4	407,653.1
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,304,949.3	390,836.1
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	201,098.1	16,817.0
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	8,759,180.2	648,218.8
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	309,758.6	648,218.8
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	29,077,946.5	8,969,119.9
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	29,077,946.5	8,969,119.9
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	22,445,090.1	8,059,198.0
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	14,174,747.9	1,470,594.6
210101	Үндсэн цалин	10,811,571.4	782,329.2
210104	Урамшуулал	948,709.7	12,000.0
210105	Гэрээт ажлын хөлс	0.0	676,265.4
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	1,877,165.0	181,557.9
210201	Тэтгэврийн даатгал	1,363,816.3	125,839.3
210202	Тэтгэмжийн даатгал	128,674.0	14,362.7
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	102,289.6	11,213.2
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	25,450.3	2,592.1
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	256,934.7	27,550.6
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	3,028,616.5	3,849,082.6
210301	Гэрэл, цахилгаан	112,056.4	249,474.7
210302	Түлш, халаалт	2,525,239.4	3,054,717.3
210303	Цэвэр, бохир ус	337,320.7	466,586.0
210304	Байрны түрээс	54,000.0	78,304.6
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,079,232.2	797,825.5
210401	Бичиг хэрэг	56,627.4	18,314.0
210402	Тээвэр, шатахуун	94,599.5	43,847.6
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	46,988.9	12,463.2
210404	Ном, хэвлэл	11,784.8	387.0

210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	678,517.3	718,000.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	190,714.2	4,813.7
2105	Нормативт зардал	507,609.7	10,091.9
210502	Хоол, хүнс	299,601.3	10,091.9
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	364,253.0	109,454.6
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	39,124.5	199.9
210604	Урсгал засвар	315,359.4	109,254.7
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	767,069.9	489,403.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	747,889.3	488,568.3
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,286.2	592.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	757.9	242.7
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	641,383.8	1,151,188.1
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	551,915.1	1,149,688.1
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	89,468.7	1,500.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	6,632,856.4	909,921.9
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,055,232.8	84,128.3
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	234,142.9	20,022.1
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	511,361.4	57,048.1
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	38,235.8	7,058.1
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	5,290,587.0	112,183.8
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	19,323.8	96,756.6
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	15,068.6	15,427.2
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	287,036.6	713,609.8
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	0.0	713,609.8
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	1,076,099.9	1,283,871.5
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	828,479.8	963,113.1
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	828,479.8	963,113.1
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	828,479.8	963,113.1
220001	Барилга байгууламж	274,000.8	930,563.3
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	554,479.0	32,549.8
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-828,479.8	-963,113.1
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	247,620.2	320,758.4
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	838,075.9	1,085,696.0
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	1,085,696.0	1,406,454.4

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	14,217,149.8	12,702,859.9	10,525,620.6	37,445,630.4
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.0	0.0	1,305.5	1,305.5
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	14,217,149.8	12,702,859.9	10,526,926.1	37,446,935.9
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.0	-1,305.5	0.0	-1,305.5
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	138,525.0	0.0	0.0	138,525.0
9	Тайлант үеийн үр дүн	0.0	0.0	8,612,012.4	8,612,012.4
10	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	14,355,674.8	12,701,554.4	19,138,938.5	46,196,167.7
11	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	14,355,674.8	12,701,554.4	19,138,938.5	46,196,167.7
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-13,399,484.5	-12,334,758.5	24,893,640.5	-840,602.6
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	956,190.3	366,795.9	44,032,578.9	45,355,565.2
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.0	0.0	-41,220,779.2	-41,220,779.2
20	2022 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	956,190.3	366,795.9	3,584,785.3	4,907,771.5

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Зөрүү	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	9,552,919.7	8,418,967.4	1,133,952.3	88%
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	8,801,772.6	7,783,650.2	1,018,122.4	88%
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	8,717,616.4	7,699,521.9	1,018,094.5	88%
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,496,885.5	1,470,594.6	26,290.9	98%
210101	Үндсэн цалин	791,076.6	782,329.2	8,747.4	99%
210104	Урамшуулал	14,200.0	12,000.0	2,200.0	85%
210105	Гэрээт ажлын хөлс	691,608.9	676,265.4	15,343.5	98%
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	196,091.5	181,557.9	14,533.6	93%
210201	Тэтгэврийн даатгал	133,804.3	125,839.3	7,965.0	94%
210202	Тэтгэмжийн даатгал	15,577.5	14,362.7	1,214.8	92%
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	12,440.9	11,213.2	1,227.7	90%
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,115.2	2,592.1	523.1	83%
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	31,153.6	27,550.6	3,603.0	88%
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	3,925,561.7	3,849,082.6	76,479.1	98%
210301	Гэрэл, цахилгаан	238,462.0	249,474.7	-11,012.7	105%
210302	Түлш, халаалт	3,093,511.6	3,054,717.3	38,794.3	99%
210303	Цэвэр, бохир ус	515,283.5	466,586.0	48,697.5	91%
210304	Байрны түрээс	78,304.6	78,304.6	0.0	100%
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,501,602.0	798,125.5	703,476.5	53%
210401	Бичиг хэрэг	15,811.0	18,314.0	-2,503.0	116%
210402	Тээвэр, шатахуун	48,348.6	43,847.6	4,501.0	91%

210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	13,865.6	12,463.2	1,402.4	90%
210404	Ном, хэвлэл	1,210.0	687.0	523.0	57%
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,418,000.0	718,000.0	700,000.0	51%
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,366.8	4,813.7	-446.9	110%
2105	Нормативт зардал	10,092.0	10,091.9	0.1	100%
210502	Хоол, хүнс	10,092.0	10,091.9	0.1	100%
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	119,314.7	118,454.6	860.1	99%
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	200.0	199.9	0.1	100%
210602	Тавилга	9,000.0	9,000.0	0.0	100%
210604	Урсгал засвар	110,114.7	109,254.7	860.0	99%
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	127,742.2	112,066.9	15,675.3	88%
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	126,704.2	111,232.1	15,472.1	88%
210803	Даатгалын үйлчилгээ	592.0	592.0	0.0	100%
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	380.0	242.7	137.3	64%
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	66.0	0.0	66.0	0%
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,340,326.8	1,159,548.1	180,778.7	87%
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,338,826.8	1,158,048.1	180,778.7	86%
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,500.0	1,500.0	0.0	100%
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	84,156.2	84,128.3	27.9	100%
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	84,156.2	84,128.3	27.9	100%
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	20,022.1	20,022.1	0.0	100%
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	57,048.1	57,048.1	0.0	100%
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	7,086.0	7,058.1	27.9	100%
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	751,147.1	635,317.2	115,829.9	85%
220001	Барилга байгууламж	751,147.1	635,317.2	115,829.9	85%
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	9,552,919.7	7,831,248.9	1,721,670.8	82%
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	648,218.9	0.0	648,218.9	0%
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	648,218.9	0.0	648,218.9	0%
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	7,198,972.7	7,700,993.6	-502,020.9	107%
320001	Орон нутгийн төсвөөс	7,198,972.7	7,052,774.8	146,197.9	98%
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	1,705,728.1	130,255.3	1,575,472.8	8%
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	911,200.0	120,828.1	790,371.9	13%
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,000.0	9,427.2	-8,427.2	943%
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	793,528.1	0.0	793,528.1	0%
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	137	137	0.00	100%
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	3	3	0.00	100%
610001	Төсвийн байгууллага	3	3	0.00	100%
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	67	67	0.00	100%
620001	Удирдах ажилтан	14	14	0.00	100%
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	33	33	0.00	100%
620003	Үйлчлэх ажилтан	20	20	0.00	100%
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	67	67	0.00	67
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	27	27	0	27
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	27	27	0	27
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	13	13	0	13

4.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	407,653.1
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	407,653.1
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	392,225.9
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	392,225.9
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	392,225.9
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	15,427.2
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	15,427.2
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	15,427.2
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	407,653.1
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	407,653.1
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	390,836.1
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	16,817.0
III	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	0.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00

6. 3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэл, зорилго, зорилтын талаар:

Олон улсын чанарын удирдлагын стандартыг нэвтрүүлэх ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлэн, иргэдийнхээ ажиллаж амьдрах таатай орчныг бүрдүүлсэн, өндөр мэдлэг, ур чадвартай, мэргэшсэн, төрийн албан хаагчид сахилга хариуцлагатай тогтвортой засаглалыг төлөвшүүлэхэд оршино. Үүнд дараах 5 зорилтыг дэвшүүлжээ.

- Олон улсын чанарын тогтолцоог үе шаттай нэвтрүүлж, оновчтой бүтэц орон тоотой болно.
- Хотын статустай болж, аюулгүй орчныг бүрдүүлсэн ногоон хот болно.
- Жендерт суурилсан мэргэшсэн, тогтвортой, эвсэг, манлайлагч хамт олныг бүрдүүлнэ.
- Гадаад орны болон бусад ижил төрлийн байгууллагатай хамтран ажиллаж хамтын ажиллагааг хотын хөгжил рүү чиглүүлнэ.
- Төрийн албан хаагчдын нийгмийн баталгааг хангана.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Баянхонгор аймгийн Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын алба нь Баянхонгор сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагуудын 2022 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийгээгүй байна

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандартад шаардсан зарчмын дагуу нягтлан бодох бүртгэлийн аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Баянхонгор сумын Засаг даргын 2022 санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дүгээр тушаалаар баталсан "Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн болон Засгийн газрын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх журам"-ын дагуу бэлтгэсэн байна. Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн 4,214,672.0 мянган төгрөг байгаа нь өмнөх оноос 41,258,049.6 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	1,085,696.0	1,406,454.4	(320,758.4)
33	АВЛАГА	403,743.0	976,850.1	(573,107.1)
34	УРЬДЧИЛГАА	2.7	0	2.7
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	2,537,958.5	162,836.3	2,375,122.2
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	353,640.8	560,601.0	(206,960.2)
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	41,823,259.3	1,839,508.9	39,983,750.4
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	46,204,300.3	4,946,250.7	41,258,049.6
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	8,132.6	38,479.2	(30,346.6)
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	46,196,167.7	4,907,771.5	41,288,396.2
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	46,204,300.3	4,946,250.7	41,258,049.6

Эх сурвалж: 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.4.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 1,085,696.0 мянга, эцсийн үлдэгдэл 1,406,454.4

мянган төгрөг болж, 320,758.4 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт № 1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	/мянган төгрөг/			
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Төрийн сангийн дансанд байгаа бэлэн мөнгө	1,085,696.0	1,406,454.4	(320,758.4)	100
Дүн	1,085,696.0	1,406,454.4	(320,758.4)	100

Эх сурвалж: Баянхонгор сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 1,406,454.4 мянган төгрөг нь төрийн сангийн орон нутгийн ерөнхий орлогын дансны үлдэгдэл 1,200,644.7 мянга, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн дансанд 104,404.0 мянга, Сум хөгжүүлэх сангийн дансанд 101,405.7 мянган төгрөг байршиж байна.

Хүснэгт № 2. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Дансны нэр	2022 оны эхний үлдэгдэл	2022 оны эцсийн үлдэгдэл
Ерөнхий данс	292,167.7	1,200,644.7
ОНХСан	64,397.9	104,404.0
Сум хөгжүүлэх	729,130.4	101,405.8
	1,085,696.0	1,406,454.4

Эх сурвалж: Баянхонгор сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.4.2 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 403,743.0 мянга, эцсийн үлдэгдэл 976,850.1 мянган төгрөг болж 573,107.1 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 2. Авлагын үлдэгдэл

Үзүүлэлт	/мянган төгрөг/			
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	2,015.3	431.6	(1,583.7)	0%
Татаас, санхүүжилтийн авлага	41,785.0	0.0	(41,785.0)	0%
Байгууллагаас авах авлага	26,644.9	15,633.5	(11,011.4)	2%
Хувь хүмүүст олгосон зээл	325,416.2	960,785.0	635,368.8	98%
Хувь хүмүүсээс авах авлага	7,881.6	0.0	(7,881.6)	0%
Дүн	403,743.0	976,850.1	573,107.1	100%

Эх сурвалж: Баянхонгор сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тус сумын нийт авлагын 98 хувийг Сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн авлага, 2 хувийг сумын ЗДТГ-ын нэмэлт санхүүжилтийн төвлөрүүлсэн 15,633.5 мянган төгрөгийг авлагаар бүртгэснээс үүссэн авлага байна.

Сум хөгжүүлэх сан тайланд онд 743,800.0 мянган төгрөгийн зээлийг 17 аж ахуйн нэгж байгууллагад олгож, 120,828.0 мянган төгрөгийн зээл, хүүгийн авлагыг барагдуулан ажилласнаас 960,785.0 мянган төгрөгийн авлагын үлдэгдэлтэй гарсан байна.

Хүснэгт № 3. Авлагын үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	/мянган төгрөг/			
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ИТХ	-	431.6	(431.6)	0%
ЗДТГ	2,779.7	15,633.5	(12,853.8)	2%
ЕБС	11,682.4	-	11,682.4	0%
ЭМТ	49,825.0	-	49,825.0	0%
Цэцэрлэг	14,039.7	-	14,039.7	0%
СХС	325,416.2	960,785.0	(635,368.8)	98%
НИЙТ ДҮН	403,743.0	976,850.10	-573,107.12	100%

Эх сурвалж: Баянхонгор сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.4.3 БАРАА МАТЕРИАЛ

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 2,891,599.3 мянга, эцсийн үлдэгдэл 723,437.3 мянган төгрөг болж, 2,168,162.0 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт № 4. Бараа материалын үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт(+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Тусгай зориулалтын материал	649,789.7	-	649,789.7	0%
Эм боох материал	152,664.2	-	152,664.2	0%
Бичиг хэргийн материал	81,282.0	20,112.6	61,169.5	3%
Аж ахуйн материал	517,886.4	69,847.6	448,038.8	10%
Салбэг хэрэгсэл	11,502.5	14,192.5	-2,690.0	2%
Түлш, шатах тослох материал	4,314.0	-	4,314.0	0%
Барилгын засварын материал	75,848.0	820.0	75,028.0	0%
Хүнсний материал	34,817.2	-	34,817.2	0%
Бусад хангамжийн материал	1,004,380.4	57,863.6	946,516.8	8%
Мал амьтад	5,474.0	-	5,474.0	0%
Нөөцийн бараа	353,640.8	560,601.0	-206,960.2	77%
Дүн	2,891,599.3	723,437.3	2,168,162.0	100%

Эх сурвалж: Баянхонгор сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын үлдэгдэл урьд оноос 2,168,162.0 мянган төгрөг буюу 75 хувиар буурсан нь сумын сургууль, цэцэрлэг, эрүүл мэндийн төв, соёлын төвүүд нь улсын төсвөөс санхүүждэг болсонтой холбогдуулан оны эхэнд байсан 2,479,536.4 мянган төгрөгийн бараа материалыг бүтцийн өөрчлөлтөөр шилжүүлэн данс бүртгэлээс хассанаас шалтгаалсан байна.

Тайланд онд төсвийн хөрөнгөөр 541,488.9 мянга, шилжүүлэн авсан 1,398.9 мянга нийт 542,887.9 мянган төгрөгийн бараа материал нэмэгдэж, 212,110.8 мянган төгрөгийн бараа материалыг үйл ажиллагаанд зарцуулж, 2,498,939.0 мянган төгрөгийн бараа материалыг шилжүүлж данс бүртгэлээс хассан байна.

Хүснэгт № 5. Бараа материалын үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт(+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ИТХ	10,491.4	14,377.3	(3,885.9)	2%
ЗДТГ	130,243.7	146,011.0	(15,767.3)	20%
9 ерөнхий боловсролын сургууль	1,203,712.7	-	1,203,712.7	0%
ЭМТ	57,520.9	-	57,520.9	0%
16 Цэцэрлэг	1,218,302.8	-	1,218,302.8	0%
Шаргалжууг тосгон	10,567.0	2,448.0	8,119.0	0%
ОНХС	260,760.8	560,601.0	(299,840.2)	77%
НИЙТ ДҮН	2,891,599.26	723,437.29	2,168,161.98	100%

Эх сурвалж: Баянхонгор сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.4.4 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 48,504,620.6 мянга, эцсийн үлдэгдэл 2,815,934.1 мянган төгрөг болж 45,688,686.5 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт № 7. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Баянхонгор сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
БИЕТ ХӨРӨНГӨ	44,988,047.2	2,725,107.1	41,432,940.1	100%
Барилга байгууламж, орон сууц	37,765,504.9	1,866,032.0	35,899,472.8	68%
Тээврийн хэрэгсэл	238,871.6	208,135.2	30,736.4	8%
Машин тоног төхөөрөмж	3,386,422.8	359,907.8	3,026,515.0	13%
Тавилга эд хогшил	2,262,506.6	273,658.8	1,988,847.9	10%
Зам гүүрийн байгууламж	-	-	-	0%
Түүх соёлын дурсгалт зүйл	194.7	-	194.7	0%
Номын фонд	246,164.6	473.3	245,691.3	0%
Бусад үндсэн хөрөнгө	258,381.9	16,900.0	241,481.9	1%
БИЕТ БУС ХӨРӨНГӨ	4,298,518.0	86,452.0	4,212,066.0	95%
Программ хангамж	48,055.4	4,375.0	43,680.4	5%
Бусад биет бус хөрөнгө	4,298,518.0	86,452.0	4,212,066.0	95%
НИЙТ ДҮН	48,504,820.6	2,815,934.1	45,688,886.5	

Эх сурвалж: Баянхонгор сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд 32,549.8 мянган төгрөгийн хөрөнгийг төсвийн хөрөнгөөр худалдан авч, 253,500.0 мянган төгрөгийн хөрөнгийг шилжүүлэн авч, бусад эх үүсвэрээс 91,311.5 мянган төгрөгийн хөрөнгийг орлогоор бүртгэн, сумын 9 сургууль, 16 цэцэрлэг, Шаргалжуутын Эрүүл мэндийн төв нь улсын төсвөөс санхүүждэг болсонтой холбогдуулан бүтцийн өөрчлөлтөөр 46,066,067.8 мянган төгрөгийн хөрөнгийг данс бүртгэлээс хассан байна.

Хүснэгт № 8. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ИТХ	91,723.5	100,383.5	(8,660.0)	0%
ЗДТГ	2,009,779.1	2,378,500.4	(368,721.3)	0%
Шаргалжууг тосгон	337,050.1	337,050.1	(0.0)	0%
ЭМТ	1,312,833.2	-	1,312,833.2	0%
1-р сургууль	11,999,463.0	-	11,999,463.0	0%
2-р сургууль	3,397,069.7	-	3,397,069.7	0%
3-р сургууль	4,680,335.4	-	4,680,335.4	0%
Шаргалжууг сургууль	662,103.0	-	662,103.0	0%
Баян-Ойт сургууль	2,287,477.3	-	2,287,477.3	0%
4-р сургууль	2,887,630.0	-	2,887,630.0	0%
Япон сургууль	1,496,625.0	-	1,496,625.0	0%
6-р сургууль	180,567.0	-	180,567.0	0%
1-р цэцэрлэг	1,447,616.0	-	1,447,616.0	0%
2-р цэцэрлэг	606,436.8	-	606,436.8	0%
3-р цэцэрлэг	810,510.9	-	810,510.9	0%
4-р цэцэрлэг	802,299.1	-	802,299.1	0%
5-р цэцэрлэг	1,477,315.2	-	1,477,315.2	0%
6-р цэцэрлэг	1,613,197.8	-	1,613,197.8	0%
7-р цэцэрлэг	711,109.7	-	711,109.7	0%
8-р цэцэрлэг	1,278,008.7	-	1,278,008.7	0%
9-р цэцэрлэг	620,799.0	-	620,799.0	0%
10-р цэцэрлэг	2,188,519.2	-	2,188,519.2	0%
11-р цэцэрлэг	919,786.5	-	919,786.5	0%
12-р цэцэрлэг	596,139.2	-	596,139.2	0%
13-р цэцэрлэг	569,181.9	-	569,181.9	0%
14-р цэцэрлэг	408,420.8	-	408,420.8	0%
15-р цэцэрлэг	876,726.9	-	876,726.9	0%
16-р цэцэрлэг	2,235,896.8	-	2,235,896.8	0%
НИЙТ ДҮН	48,504,820.6	2,815,934.1	45,688,886.5	0%

Эх сурвалж: Баянхонгор сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.4.5 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 8,132.6 мянга, эцсийн үлдэгдэл 38,479.2 мянган

төгрөг болж 30,346.6 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 10. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Ажилчидтай холбогдсон өглөг Бараа, үйлчилгээний зардлын өглөг	2,254.6	248.4	(2,006.2)	1%
Байгууллагад төлөх өглөг	1,860.9	9.5	(1,851.4)	0%
Хувь хүмүүст төлөх өглөг	3,672.8	38,221.3	34,548.5	99%
Дүн	344.3	-	(344.3)	0%
Дүн	8,132.6	38,479.2	30,346.6	100%

Эх сурвалж: Баянхонгор сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Богино хугацаат өр төлбөрийн үлдэгдэлд 248.4 мянган төгрөгийн ажиллагсадтай холбоотой, 9.5 мянган төгрөгийн бараа үйлчилгээний зардлын, 38,221.3 мянган байгууллагад төлөх өглөг байна. Сумын ОНХС-д аймгийн ОНХС-аас эрх шилжүүлсэн төсөл арга хэмжээний үлдэгдэл санхүүжилт 38,221.3 мянган төгрөг, ЗДТГ-т ажиллагчтай холбоотой өглөг 248.4 мянга, ИТХ-д 9.5 мянган төгрөгийн бараа үйлчилгээний зардлын өглөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Хүснэгт № 11. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ИТХ	0	9.5	9.5	0%
ЗДТГ	199.7	248.4	48.7	1%
1-р сургууль	1,716.4	-	(1,716.4)	0%
2-р сургууль	39.9	-	(39.9)	0%
2-р цэцэрлэг	635.6	-	(635.6)	0%
3-р цэцэрлэг	132.3	-	(132.3)	0%
5-р цэцэрлэг	85.2	-	(85.2)	0%
7-р цэцэрлэг	284.1	-	(284.1)	0%
8-р цэцэрлэг	63.4	-	(63.4)	0%
10-р цэцэрлэг	254.4	-	(254.4)	0%
14-р цэцэрлэг	89.0	-	(89.0)	0%
Шаргалжуут ЭМГ	4,632.6	-	(4,632.6)	0%
ОНХСан	-	38,221.3	38,221.3	99%
НИЙТ ДҮН	8,132.59	38,479.18	30,346.59	100%

Эх сурвалж: Баянхонгор сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.4.6 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 46,196,167.7 мянга, эцсийн үлдэгдэл 4,907,771.5 мянган төгрөг болж, 41,288,396.2 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт № 12. Засгийн газрын хувь оролцоо /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Дүнд эзлэх хувь
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	14,355,674.8	956,190.3	-13,399,484.5	31.1
Өмч: - төрийн	14,355,674.8	956,190.3	-13,399,484.5	31.1
Хуримтлагдсан үр дүн	19,138,938.5	3,584,785.3	-15,554,153.2	41.4
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	12,701,554.4	366,795.9	-12,334,758.5	27.5
Дүн	46,196,167.7	4,907,771.5	-41,288,396.2	100

Эх сурвалж: Баянхонгор сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 4,907,771.5 мянган төгрөг болж 41,288,396.2 мянган төгрөгөөр буурсан нь боловсрол, эрүүл мэндийн байгууллагууд улсын төсвөөс санхүүждэг болсонтой холбогдуулан үндсэн хөрөнгө, бараа материалын дансны

үлдэгдлийг бүтцийн өөрчлөлтөөр шилжүүлсэн, мөн шилжүүлсэн үндсэн хөрөнгөтэй холбоотойгоор хөрөнгийн дахин үнэлгээний 12,334,758.5 мянган төгрөгөөр буурснаас шалтгаалсан байна.

3.4.7 Орлогын данс

Сумын ИТХ-ын хуралдааны 2021.12.16-ны өдрийн 4/16 дугаар тогтоолоор сумын төсвийн татварын орлогыг 7,836,500.0 мянга, хүү торгуулийн орлогыг 30,000.0 мянга, төсөвт байгууллагын өөрийн орлогыг 701,000.0 мянга нийт 8,537,500.0 мянган төгрөгөөр баталжээ. Тодотголоор татварын орлогыг 7,620,414.8 мянга, татварын бус орлогыг 51,400.0 мянга, төсөвт байгууллагын өөрийн орлогыг 709,400.0 мянга нийт 8,329,814.0 мянган төгрөгөөр буюу 207,686.0 мянган төгрөгөөр бууруулан баталсан.

Хүснэгт №13. Төвлөрүүлэх орлого /мянган төгрөг/

Д/д	Орлогын нэр төрөл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү
Нийт дүн		8,329,814.8	8,684,288.8	354,474.0
Сумд төвлөрөх орлогын дүн		7,569,014.8	8,232,680.3	663,665.5
	Цалин хөлс түүнтэй адилтгах орлогын албан татвар	4,350,984.3	5,026,614.3	675,630.0
1	ИОТХ	830,000.0	906,853.7	76,853.7
2	хадгаламжийн хүүгийн орлого	890,000.0	494,510.5	(395,489.5)
3	ҮХЭХ борлуулсны албан татвар	333,000.0	296,313.3	(36,686.7)
4	Бууны татвар	7,500.0	5,080.0	(2,420.0)
5	Улсын тэмдэгт	20,000.0	47,369.5	27,369.5
6	Газрын төлбөр	126,000.0	87,618.5	(38,381.5)
7	ҮХЭХ-ийн албан татвар	335,000.0	246,725.2	(88,274.8)
8	Ус рашаан	10,000.0	9,872.3	(127.7)
9	Хог хаягдлын үйлчилгээний төлбөр	568,000.0	658,668.8	90,668.8
10	ТТАМАТөлбөр	5,000.0	2,182.5	(2,817.5)
11	Ан агнуурын орлого	55,000.0	399,542.4	344,542.4
13	Малын хөлийн албан татвар	38,530.5	27,864.0	(10,666.5)
14	Бусад татвар	-	23,465.3	
Татварын бус орлого		760,800.0	451,608.5	(309,191.5)
12	Хүү торгууль	51,400.0	442,181.3	390,781.3
14	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	709,400.0	9,427.2	(699,972.8)

Татварын орлогын төлөвлөгөө 663,665.5 мянган төгрөгөөр давуулан 8,232,680.0 мянган төгрөг орсон байна. Татварын нэр төрлөөр авч үзвэл цалин хөлс түүнтэй адилтгах орлогын албан татвар 675,630.0 мянга, үйл ажиллагааны орлого 76,853.7 мянга, улсын тэмдэгтийн хураамж 27,369.5 мянган төгрөгөөр давуулан биелүүлсэн.

Татварын мэдээгээр Баянхонгор сумын татварын орлогыг 8,379,220.7 мянган төгрөг буюу 94,570.0 мянган төгрөгөөр илүү мэдээлсэн нь Татварын хэлтэс нь 2023.01.01-ны орлогыг тайлант оны татварын орлогоор, 2022.01.01-ны орлогыг өмнөх оны татварын орлогоор хүлээн зөвшөөрч бүртгэсэнээс шалтгаалсан байна.

Ан агнуурын орлогоор 2 идлэг шонхроос орох орлогыг 55,000.0 мянган төгрөгөөр төлөвлөж гүйцэтгэлээр сумын Засаг даргын байгуулсан 10 идлэг шонхор бариулах гэрээний үндсэн дээр 399,542.4 мянган төгрөг орсон байна. Тус ан агнуурын орлогоос 53,561.2 мянган төгрөгийг байгаль орчин нөхөн сэргээх зардалд зарцуулан 245,981.2 мянган төгрөгийг зарцуулаагүй харилцах дансанд үлдэгдлээр байршиж байна.

Татварын ерөнхий газраас ирсэн малчин, мал бүхий өрхийн малын тоо толгойн татвар төлөхөөр үүсгэсэн нэхэмжлэх нь 103,637.5 мянган төгрөг ба Баянхонгор сум нь Шаргалжуут багийн 267 малчин өрх, 46 мал бүхий өрхөөс малын тоо толгойн албан татварыг оруулахаар төлөвлөгөөг 38,530.0 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Баянхонгор сумын малчид нь аймгийн бүх суманд байдаг бөгөөд мал тооллогоор байгаа сумандаа мал нь тоологддогдоос шалтгаалан малын тоо толгойн албан татвар нь мал тоологдсон суманд орж байгаатай холбогдуулан Татварын ерөнхий газраас ирүүлсэн нэхэмжлэхээр бүрэн оруулах боломжгүй байдал үүссэн байна. Тухайлбал 2022 онд Баянхонгор сумын малчин, мал бүхий иргэдийн малын тоо толгойн албан татвар Бөмбөгөр сумын орон нутгийн төсвийн дансанд орсон байсныг Баянхонгор сумын Малын албан татварын 10032000917 тоот харилцах дансанд төвлөрүүлж авсан байна.

Малын тоо толгойн албан татвар гүйцэтгэлээр 27,864.0 мянган төгрөг оруулж орлогын төлөвлөгөө 10,666.5 мянган төгрөгөөр тасарсан байна. Энэ нь Малын тоо толгойн албан татварын тухай хуулийн 7.1.¹ дахь заалтыг зөрчсөн байна.

Иймд малын тоо толгойн албан татварын 2022 онд төлөвлөлтөөс дутуу оруулсан 10,666.5 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгаж төсөвт төвлөрүүлэх албан шаардлага, Баянхонгор сумын малын тоо толгойн албан татварыг төлүүлэхээр үүссэн нэхэмжлэх нь тухайн сумын төсөвт бүрэн орох талаар аймгийн Татварын хэлтэстэй тооцоо нийлэн малын тоо толгойн албан татварын бодитой төлөвлөж, тайлагнаж байх зөвлөмжийг хүргүүлж байна.

Хадгаламжийн хүүгийн орлого 395,489.6 мянга, үл хөдлөх хөрөнгө борлуулсны орлого 36,686.7 мянга, газрын төлбөр 38,381.5 мянга, үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар 88,274.8 мянган төгрөгөөр тус тус тасарсан байгаа нь хадгаламжийн хүү буурсан, татварыг бүрэн хурааж авах талаар арга хэмжээ аваагүй, төвлөрүүлээгүй зэрэгтэй холбоотой байна.

Төсөвт байгууллагын өөрийн орлогыг 709,400.0 мянган төгрөгөөр төлөвлөж гүйцэтгэлээр 9,427.2 мянган төгрөг орсон нь төсөвт байгууллагын өөрийн орлогыг үндэслэлгүй төлөвлөсөнтэй холбоотой ба үүнийг хэрхэн оруулах талаар төлөвлөсөн, авсан арга хэмжээ байхгүй байна.

3.4.8 Зардлын данс

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 70105, 70106, 70503, 71602, 71801, 71802, 71806, 72101 гэсэн кодтой 8 хөтөлбөрт зориулан 9,552,919.7 мянган төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 8,418,967.4 мянган төгрөгийг гүйцэтгэлээр зарцуулснаас 7,783,650.2 мянган төгрөгийг урсгал зардалд зарцуулсан бол 635,317.2 мянган төгрөгийг

---

¹ Албан татвар төлөгч энэ хуулийн дагуу ногдуулсан албан татварыг тэнцүү хоёр хуваан тухайн жилийн 7 дугаар сарын 15, 12 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор өөрийн өмчилж байгаа малын тоо толгой тоологдож бүртгэгдсэн сум, дүүргийн төсөвт төлнө.

хөрөнгийн зардалд буюу ОНХС-ийн хөрөнгөөр хийгдсэн төсөл арга хэмжээг санхүүжүүлэхэд зарцуулсан байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Аймгийн СТСХ-ээс авсан судалгаагаар тус төвлөрүүлэн захирагчийн харьяаны 31 төсвийн байгууллага төсвийн төслийг бэлтгэж, аймгийн СТСХ-т хүргүүлсэн ба Эрүүл мэндийн системийн дээд байгууллага нь нэг хүнээр тооцсон хувьсах зардлын нормативыг баримтлан тухайн сумын хүн амын тоотой харьцуулж төсвийг төлөвлөсөн ба Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2021.12.16-ны өдрийн 4/16 дугаар тогтоолоор нийт 10,709,913.6 мянган төгрөгийг баталсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 9 хөтөлбөрийн арга хэмжээний зардалд сумын ИТХ-ын хуралдааны 2021.12.16-ны өдрийн 4/16 дугаар тогтоолоор анх 10,709,913.6 мянган төгрөг, сумын ИТХ-ын хуралдааны 2022.06.30-ны өдрийн 6/36 дугаар тогтоолоор 10,266,529.5 мянган төгрөг болгон 433,384.1 мянган төгрөгөөр бууруулан баталсан.

Эх үүсвэрийг орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох санхүүжилт 704,396.8 мянга, аймгийн төсвөөс олгох санхүүгийн дэмжлэг 328,814.8 мянга, сумын орон нутгийн татварын болон татварын бус орлого 7,620,414.0 мянга, төсөвт байгууллагын өөрийн орлого 1,059,800.0 мянга, урьд оны үлдэгдлээс 780,402.0 мянган төгрөгөөр санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Сумын ИТХ-ын хуралдааны 2022.06.30-ны өдрийн 6/36 дугаар тогтоолоор төсвийн нийт зарлагыг 10,266,529.5 мянган төгрөг болгон 433,384.1 мянган төгрөгөөр бууруулсан нь ОНХС-аас олгох дэмжлэгийг 56,178.0 мянган төгрөгөөр, төсөвт байгууллагын өөрийн орлогыг 147,600.0 мянга, татварын орлогыг 216,085.2 мянган төгрөгөөр бууруулан аймгаас олгох санхүүгийн дэмжлэг 328,814.8 мянган төгрөгийг хасаж аймгийн төсөвт 713,609.8 мянган төгрөгийг төвлөрүүлэхээр баталсан байна.

Сургууль, цэцэрлэгийн гэрээт ажилчдын цалин, НДШ-ийг орон нутгийн төсөвт баталсныг 2022 оны 5 сараас улсын төсөвт шилжүүлсэнтэй холбоотойгоор 1,140,757.7 мянган төгрөг, сумын ИТХ-ын төсвөөс 74,362.9 мянга, ЗДТГ-ын төсвөөс 16,021.7 мянга, ОНХС-аас 130,966.5 мянган төгрөгөөр бууруулж төсөвт тодотгол хийсэн байна.

А	НИЙТ ЭХ ҮҮСВЭРИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	2021.12.16-ны 4/16 хурлын тогтоолоор	2022.06.30 ны 6/36 хурлын тогтоолоор	Зөрүү
1	Сумын ТЕЗ-ийн нийт орлогын эх үүсвэр	10,709,913.6	10,266,529.5	(443,384.1)
1.1	Татварын орлого	7,836,500.0	7,620,414.8	(216,085.2)
1.2	Хүү торгуулийн орлого			-
1.3	Аймгийн төсвөөс олгох санхүүгийн дэмжлэг	328,814.8	-	(328,814.8)
1.4	Улсын төсвөөс олгох ОНХС-ийн шилжүүлэг	704,396.8	648,218.8	(56,178.0)
1.5	Улсын төсвөөс шилжүүлэх тусгай зориулалтын шилжүүлэг			-
1.6	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас олгох шилжүүлэг			-
1.7	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	1,059,800.0	912,200.0	(147,600.0)
1.8	Төсвийн урьд оны үлдэгдэл	780,402.0	1,085,695.9	305,293.9

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 7,052,993.6 мянга, орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох санхүүжилт 648,218.8 мянга, үндсэн үйл ажиллагааны орлого 120,828.1 мянга, туслах үйл ажиллагааны орлого 9,427.2 мянга нийт 7,831,248.9 мянган төгрөгийн санхүүжилт авсан байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 8,418,967.4 мянган төгрөг буюу 88.1 хувьтай байгаа нь сумын ЗДТГ 728,201.5 мянга, ОНХС-аас хэрэгжүүлсэн төсөл арга хэмжээг 115,829.9 мянга, Сум хөгжүүлэн сангаас олгохоор төлөвлөсөн зээлийг олгоогүйгээс 183,377.7 мянган төгрөгийн хэмнэлт үүссэнээс шалтгаалсан байна.

Төсөвт байгууллагуудын хэмнэсэн тогтмол зардал 134,771.8 мянган төгрөгийг сумын төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт №15. Төсвийн гүйцэтгэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Байгууллагын нэр	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
Бх. Бх. Засаг даргын тамгын газар	2,790,965.4	2,062,763.9	728,201.5	73.9
Бх. Бх. Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	314,531.0	307,717.3	6,813.7	97.8
Бх. Бх. 1-р сургууль	929,210.3	929,209.5	0.8	100.0
Бх. Бх. 1-р цэцэрлэг	163,725.3	152,004.0	11,721.3	92.8
Бх. Бх. 2-р сургууль	577,324.5	563,952.5	13,372.0	97.7
Бх. Бх. 2-р цэцэрлэг	67,205.3	66,946.5	258.8	99.6
Бх. Бх. 3-р сургууль	565,039.8	562,830.2	2,209.6	99.6
Бх. Бх. 3-р цэцэрлэг	97,242.6	91,984.2	5,258.4	94.6
Бх. Бх. 4-р сургууль	258,990.5	258,409.2	581.3	99.8
Бх. Бх. 4-р цэцэрлэг	71,116.6	68,967.5	2,149.1	97.0
Бх. Бх. 5-р цэцэрлэг	112,108.2	110,989.2	1,119.0	99.0
Бх. Бх. 5-р сургууль	120,627.2	120,445.6	181.6	99.8
Бх. Бх. 6-р сургууль	434,351.4	432,032.3	2,319.1	99.5
Бх. Бх. 6-р цэцэрлэг	108,652.4	101,777.7	6,874.7	93.7
Бх. Бх. 7-р цэцэрлэг	96,113.1	92,381.6	3,731.5	96.1
Бх. Бх. 8-р цэцэрлэг	44,551.5	42,858.1	1,693.4	96.2
Бх. Бх. 9-р цэцэрлэг	62,977.1	61,226.3	1,750.8	97.2
Бх. Бх. 10-р цэцэрлэг	92,780.5	90,392.5	2,388.0	97.4
Бх. Бх. 11-р цэцэрлэг	91,542.2	83,889.1	7,653.1	91.6
Бх. Бх. 12-р цэцэрлэг	74,861.3	64,194.0	10,667.3	85.8
Бх. Бх. 13-р цэцэрлэг	50,162.7	49,773.6	389.1	99.2
Бх. Бх. 14-р цэцэрлэг	42,746.8	40,943.0	1,803.8	95.8
Бх. Бх. 15-р цэцэрлэг	60,392.4	57,644.9	2,747.5	95.5
Бх. Бх. 16-р цэцэрлэг	153,273.7	150,341.2	2,932.5	98.1
Бх. Бх. Баян-ойт сургууль	195,134.8	183,675.9	11,458.9	94.1
Бх. Бх. Сум хөгжүүлэх сан	931,930.4	748,552.7	183,377.7	80.3
Бх. Бх. Шаргалжуут сургууль	70,324.3	69,334.7	989.6	98.6
Бх. Бх. Шаргалжуут тосгон Захирагчийн ажлын алба	53,128.9	50,156.0	2,972.9	94.4
Бх. Бх. Шаргалжуут эмнэлэг	36,698.6	35,639.8	1,058.8	97.1
Бх. Бх. Япон сургууль	134,063.8	132,617.1	1,446.7	98.9
Бх. Бх. Орон нутгийн хөгжлийн сан	751,147.1	635,317.2	115,829.9	84.6
Нийт дүн	9,552,919.7	8,418,967.4	1,133,952.3	88.1

Эх сурвалж: Баянхонгор сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Баянхонгор сумын ЗДТГ-ын үндсэн үйл ажиллагаанаас олох орлогыг 700,000.0 мянган төгрөгөөр, хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгалын зардалд 1,418,000.0 мянган төгрөг зарцуулахаар сумын ИТХ-аас баталсан. Гүйцэтгэлээр өөрийн орлого 700,000.0 мянган төгрөг ороогүйтэй холбогдуулан хог хаягдлын хураамжийн зардал 700,000.0 мянган төгрөг хэмнэсэн мэт харагдаж байна.

Мөн сумын татварын орлогод хог хаягдлын хураамжийн орлогыг 568,000.0 мянган төгрөгөөр баталснаас гүйцэтгэлээр 658,668.8 мянган төгрөгийн орлого төсөвт төвлөрч,

“Цэвэр хот” ОНӨААТҮГ-т 718,000.0 мянган төгрөгийг сумын ЗДТГ-ын төсвөөс /хог хаягдлын хураамжийн зардал/ олгосон байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Сумын ЗДТГ-ын нэмэлт санхүүжилтийн дансанд 403,346.5 мянга, ИТХ-ын нэмэлт санхүүжилтийн дансанд аймгийн ИТХ-аас ГХУССЗ-ийн зардал 4,306.6 мянга нийт 407,653.1 мянган төгрөг төвлөрсөн байна.

Сумын ЗДТГ-ын нэмэлт санхүүжилтийн дансанд Шинэ суурьшлын бүсийн хашааны үнэ 366,055.5 мянга, аймгийн ЗДТГ-аас /Сангийн яамны багц/ 11,500.0 мянга, өмнөх оны үлдэгдлээс 13,146.1 мянга, гэрэлтүүлгийн материал, өвсний үнэ 12,600.0 мянган төгрөг төвлөрч зарцуулсан байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

7. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Баянхонгор сумын Засаг даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч байгууллагад нягтлан бодох бүртгэл, тайлагнал, дотоод хяналтын системийг боловсронгуй болгохтой холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор М.Алтантуяа гүйцэтгэж, үе шатны хяналтыг аудитын менежер А.Цээням, Дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Мөнхбат нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Баянхонгор сумын Засаг даргын 2022 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 03 дүгээр сарын 05-ний өдөр ирүүлсэн байна.

Баянхонгор сумын Засаг даргын 1 дүгээр гарын үсгийг Засаг дарга Г.Энхбаяр, 2 дугаар гарын үсгийг санхүүгийн албаны дарга Д.Оюун-Эрдэнэ нар зурж хөрөнгийг захиран зарцуулсан байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2022 оны жилийн эцсийн

санхүүгийн тайлангийн нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл "Дунд" гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшнийг 1.0 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 8,460,337.8 мянган төгрөгөөс 1 хувиар буюу 84,603.4 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 70 хувиар буюу 59,222.4 мянган төгрөгөөр тогтоосон. Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг гүйцэтгэлийн үе шатанд хянаж үзээд шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг хэрэгжилтийг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023.03.10-ны өдөр 1/120 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн.

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хүрээнд нийт 90,384.6 мянган зардлыг бууруулан баталж, аймгийн орон нутгийн төсөвт 713,609.7 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

- Аймгийн төсвөөс олгох санхүүгийн дэмжлэг 328,814.8 мянган төгрөг байсныг 100 хувь хасаж 713,609.7 мянган төгрөгийг аймгийн төсөвт төвлөрүүлсэн.
- Сумын ЗДТГ-ын төсвөөс 16,021.7 мянган төгрөгөөр, ИТХ-ын төсвийг 74,362.9 мянган төгрөгөөр тус тус бууруулан баталсан.
- Сумын ЗДТГ-т жолоочийн орон тоо 1, "Агаар хөрс, орчны бохирдол хариуцсан ажилтан 1, ИТХ-ын жолооч 1 нийт 3 орон тоог хасаж 3 орон тоо хэмнэлт үүссэн байна.

1. Сумын ЗДТГ-ын даргын 2022.01.02-ны 01 дүгээр тушаалаар сумын Засаг даргын орлогч 1 орон тоогоор баталсан.

2. Тээврийн хэрэгсэл: Баянхонгор сумын ИТХ-д Land cruiser 200 маркийн тээврийн хэрэгслийн улсын дугаар 73-24 БНА, СИА маркийн тээврийн хэрэгслийн улсын дугаар 11-89 БНН -тай нийт 58,100.0 мянган төгрөгийн өртөгтэй 2 суудлын авто машинтай бөгөөд Баянхонгор сумын ИТХ-д байгаа тээврийн хэрэгслийг энэ хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.2² дахь заалтыг хэрэгжүүлэх талаар эрх бүхий байгууллагаас тодорхой шийдвэр гараагүй байна.

3. Тайлант онд сумын ИТХ нь тээвэр шатахууны зардалд 10,888.6 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна. Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 6.3 дахь "албан томилолт, хуульд заасан эрх бүхий этгээд газар дээрх хяналт шалгалтаар ажиллахад хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгж, эсхүл төрийн болон орон нутгийн өмчийн авто тээврийн байгууллагаар үйлчлүүлэхээс бусад тохиолдолд автомашин ашиглахыг хориглоно." заалтыг зөрчсөн.

Төсвийн шууд захирагчийн аудитаар Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 6.3 дахь заалтыг хэрэгжүүлэн ажиллах зөвлөмжийг хүргүүлсэн байна.

5. Баянхонгор сумын ЗДТГ-аас өндөр настны тэтгэвэрт 4 албан хаагч гарсан ба төрөөс гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмжид 57,048.1 мянган төгрөгийг зарцуулсан. Байгууллагаас давхардуулан олгосон тэтгэмж байхгүй байна.

6. Орон нутгийн төсвөөс Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 13.3.1, 13.13.2, 13.3.2 дахь заалтаар хориглосон хөрөнгө оруулалтын арга хэмжээг санхүүжүүлээгүй байна.

² 6.2. Аймаг, нийслэл, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын дарга, аймаг, сум, нийслэл, дүүргийн Засаг даргаас бусад этгээд албан тушаалын суудлын автомашин ашиглахыг хориглоно.

7. Баянхонгор сумын ЗДТГ-ын 2022 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар Сумын Засаг даргын 2022.12.13-ны өдрийн А/291 дүгээр захирамжаар Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс Баянхонгор аймаг үүсэж хөгжсөний 80, 81 жилийн ойн арга хэмжээний хүлээн авалтын үйл ажиллагаанд 5,000.0 мянган төгрөг зарцуулсан байна. Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт 15.1.5³ дах заалтыг зөрчсөн тул орон нутгийн төсөвт төлүүлэхээр төлбөрийн акт тогтоов.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Нийт 79 мэдээллийн оруулахаас хугацаандаа оруулсан 76 мэдээлэл байна. Тухай бүр тавих мэдээлэл дээр бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төрийн хувийн хэвшлийн, түншлэлийн гэрээ, концесс, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр дээр 1 мэдээлэл хугацаа хоцроож оруулсан байна. Бүтэн жил дээр тавих мэдээлэл дээр Санхүүгийн тайлан, санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан тус тус хугацаа болоогүй 2 мэдээлэл байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай *нийцсэн* гэж дүгнэлээ.

4.5 ЗАВСРЫН АУДИТЫН ҮР ДҮН, ӨМНӨХ ЗӨВЛӨМЖИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Завсрын аудит хийгдээгүй болно.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Баянхонгор сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд нийт 53,497.0 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илрүүлснээс 4,854.6 мянган төгрөгийн алдааг санхүүгийн тайланд залруулж 48,651.4 мянган төгрөгийн зөрчлийг давтан гаргуулахгүй байх 3 зөвлөмжийг хүргүүлсэн. Хэрэгжилтийг 2022.07.18-ны өдрийн 2/311 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Байхгүй.

4.7 Аудитын гол асуудал

Сумын ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын аудитын явцад хэрэгжүүлэх горим сорилыг төсвийн шатлалд хамаарах байгууллага, нэгж тус бүрээр төлөвлөж хэрэгжүүлсэн бөгөөд аудитын дүн, дүгнэлтийг нэгтгэсэн байдлаар үнэлж, гаргалаа.

---

³ төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авах;

Баянхонгор сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяалагдах 2 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сангийн санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэн ба Шаргалжуут тосгоны ЭМТ-1, 9 сургууль, 16 цэцэрлэгийн орон нутгийн төсвөөс олгосон санхүүжилт, гүйцэтгэл төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд нэгтгэгдсэн байна.

Сумын ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 226,329.8 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 55,441.3 мянган төгрөгийн 2 алдааг санхүүгийн тайланд залруулж, 23,457.8 мянган төгрөгийн зөрчилд 6 төлбөрийн акт тогтоож, 6,651.2 мянган төгрөгийн 2 зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлэн, 165,886.6 мянган төгрөгийн 4 зөрчилд зөвлөмж өгч ажилласан байна.

Баянхонгор сумын ОНХС-ийн аудитаар Баянхонгор сумын ИТХ-ын хуралдааны 2021.12.16-ны өдрийн 4/16 тогтоолоор сумын ОНХС-ийн хөрөнгөөр нийтийн эзэмшлийн талбайн болон орон сууцуудын орчинд ангилан ялгах хог хаягдлын сав, цэгийн тоог нэмэх 1 ажилд 190.0 сая төгрөг баталсныг сумын ИТХ-ын 2022.06.30-ны өдрийн 6/36 дугаар хуралдааны тогтоолоор багийн нийтийн эзэмшлийн 5 байршилд 15-20.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 5 ажил болгон нийт 95.0 сая, гэрэлтүүлгийн ажлыг 20.0 сая төгрөгөөр 3 ажил болгон нийт 60.0 сая төгрөгийг баталж шууд гэрээ байгуулж байгаа нь ТБОНӨХБАҮХАТ хуулийн 8.5."Энэ хуулийн 8.1 дэх хэсэгт заасан босго үнэд багтаах, эсхүл нээлттэй тендер шалгаруулалтын журмыг хэрэглэхээс зайлсхийх зорилгоор нийт төсөвт өртгийг хувааж хэд хэдэн тендер шалгаруулалт явуулахыг хориглоно." гэсэн заалтыг зөрчсөн байна. Иймд Баянхонгор сумын Засаг дарга Төсвийн тухай хуулийн 14.2.10 дахь хэсэгт мөрдөж, өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд төсөвт байгууллагуудад дотоод хяналтыг хэрэгжүүлж ажиллах зөвлөмжийг хүргүүлсэн байна.

Төсвийн шууд захирагчаар илэрсэн материаллаг зөрчлийн дүн 45,658.5 мянган төгрөг байгаа нь гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын тогтоосон 59,222.4 мянган төгрөгөөс бага байна.

Хүснэгт №17. Төсвийн шууд захирагчийн алдаа зөрчлийн дүн

/МЯНГАН ТӨГРӨГ/

№	Байгууллага нэгжийн нэр	Аудитын төрөл	Алдаа зөрчлийн ангилал								Аудитаар илэрсэн нийт алдаа, зөрчлийн дүн	
			Аудитаар өгсөн зөвлөмж		Аудитын явцад өгсөн албан шаардлага		Аудитын явцад тогтоосон төлбөрийн акт		Санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн залруулга		Тоо	Дүн /төг/
			Тоо	Дүн /төг/	Тоо	Дүн /төг/	Тоо	Дүн /төг/	Тоо	Дүн /төг/		
1	Баянхонгор сумын ЗДТГ	Санхүү	1	11,099.5	2	6,651.2	1	6,686.4			4.00	24,437.1
		Нийцэл					1	5,000.0			1.00	5,000.0
2	Баянхонгор сумын ИТХ	Санхүү	2	9,450.0	0	-	1	186.4			3.00	9,636.4
		Нийцэл	2	10,888.6	0	-	0	-	0	-	2.00	10,888.6
3	Баянхонгор сумын Орон нутаг хөгжлийн сан	Санхүү	1	-	0	-	2	1,110.0	1	38,221.3	4.00	39,331.3
		Нийцэл	2	155,000.0				-			2.00	155,000.0
4	Баянхонгор сумын Сум хөгжүүлэх сан	Санхүү			0	-	1	10,475.0	1	17,220.0	2.00	27,695.0
		Нийцэл	0	-	0	-	0	-	0	-	-	-
	Нийт	Санхүү	4	20,549.5	2	6,651.2	5	18,457.8	2	55,441.3	13	101,099.8
		Нийцэл	4	165,888.6	0	-	1	5,000.0	0	-	5	170,888.6
		Дүн	8	186,438.1	2	6,651.2	6	23,457.8	2	55,441.3	18	271,988.4
Материаллаг алдааны дүн			4	20,549.5	2	6,651.2	5	18,457.8			11.00	45,658.5
Материаллаг бус алдааны дүн			4	165,888.6			1	5,000.0	2	55,441.3	7.00	226,329.9

5. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 775,774.0 мянган төгрөгийн зөрчил⁴ илэрснээс, зөрчил арилгах 10,666.5 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага хүргүүлж, зөрчил давтан гаргахгүй байх 765,107.5 сая төгрөгийн 3 зөвлөмж өгсөн.

5.1 Зөвлөмж

5.1.1 Дотоод хяналттай холбоотой асуудал

1. *Илрүүлэлт.* Баянхонгор сумын ТЭЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 226,329.8 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 55,441.3 мянган төгрөгийн 2 алдааг санхүүгийн тайланд залруулж, 23,457.8 мянган төгрөгийн зөрчилд 6 төлбөрийн акт тогтоож, 6,651.2 мянган төгрөгийн 2 зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлэн, 165,886.6 мянган төгрөгийн 4 зөрчилд зөвлөмж хүргүүлсэн.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2.10-т “өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх” гэж заасныг зөрчсөн “Нийцсэн бөгөөд зохистой байх” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн 14.2.10 дахь хэсэгт мөрдөж, өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд төсөвт байгууллагуудад дотоод хяналтыг хэрэгжүүлж ажиллах.

5.1.2 Татварын орлоготой холбоотой асуудал

2. *Илрүүлэлт:* Баянхонгор суманд бүртгэлтэй малчдын мал нь аймгийн бүх суманд харьяалагдаж, малын тоо толгойн албан татвар нь мал тоологдсон суманд орж байгаатай холбогдуулан Татварын ерөнхий газраас ирүүлсэн 103,637.5 мянган төгрөгийн нэхэмжлэхээр (татварын ногдуулалт) бүрэн оруулах боломжгүй байна. (Тухайлбал тайлант онд Бөмбөгөр сумын орон нутгийн төсвийн дансанд орсон 6,021.5 мянган төгрөгийн малын тоо толгойн албан татварын орлогыг залруулан орлогыг татан төвлөрүүлсэн байна.)

Энэ нь Малын тоо толгойн албан татварын тухай хуулийн 7.1 .Албан татвар төлөгч энэ хуулийн дагуу ногдуулсан албан татварыг тэнцүү хоёр хуваан тухайн жилийн 7 дугаар сарын 15, 12 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор өөрийн өмчилж байгаа малын тоо толгой тоологдож бүртгэгдсэн сум, дүүргийн төсөвт төлнө” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Баянхонгор сумын малын тоо толгойн албан татварыг төлүүлэхээр үүссэн нэхэмжлэх 103,637.5 сая төгрөгөөс сумын ИТХ-аар 38,530.0 мянган төгрөгөөр баталж 65,10.5 мянган төгрөгийн малын тоо толгойн албан татварыг төлүүлэх боломж алдсан байна. Иймд малын тоо толгойн албан татварыг тухайн сумын төсөвт бүрэн орох талаар аймгийн Татварын хэлтэстэй тооцоо нийлэн малын тоо толгойн албан татварын бодитой төлөвлөж, тайлагнаж байх зөвлөмжийг хүргүүлэх.

3: *Илрүүлэлт:* Сумын ИТХ-аар хог тээврийн орлогыг 568,000. мянган төгрөгөөр, төсөвт байгууллагын өөрийн орлогыг 700,000.0 мянган төгрөгөөр төлөвлөж сумын ЗДТГ-ын төсөвт хог хаягдлын зардлыг 1,418,000.0 мянган төгрөгөөр төлөвлөсөн ба гүйцэтгэлээр 658,668.8 мянган төгрөгийн орлого орж, 718,000.0 мянган төгрөгийн зардал гарсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 23.8 дугаар заалт, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1.3 “жинхэнэ хэрэгжилтийн зарчим”, үнэлгээ ба хуваарилалт батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн орлого, зарлагыг төлөвлөлтийн үндэслэлтэй төлөвлөж, зарцуулах.

⁴ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад жилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

5.2 Албан шаардлага

Малын тоо толгойн албан татварыг сумын ИТХ-аар 38,530.0 мянган төгрөг оруулахаар төлөвлөж, гүйцэтгэлээр 27,864.0 мянган төгрөг оруулж орлогын төлөвлөгөө 10,666.5 мянган төгрөгөөр тасарсан байна.

Энэ нь Малын тоо толгойн албан татварын тухай хуулийн 7.1 дэх заалтыг зөрчсөн байна. “Нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг арилган, малын тоо толгойн албан татварын орлогыг төсөвт төвлөрүүлэх албан шаардлага хүргүүлэв.

Аудитаар өгсөн зөвлөмжийг бүрэн хэрэгжүүлж биелэлтийг нотлох баримтын хамт 2023 оны 09 дүгээр сарын 20-ны дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс										
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн	
Малын тоо толгойн албан татварыг сумын ИТХ-аар 38,530.0 мянган төгрөг оруулахаар төлөвлөж, гүйцэтгэлээр 27,864.0 мянган төгрөг оруулж орлогын төлөвлөгөө 10,666.5 мянган төгрөгөөр тасарсан байна	1	10,666.5			1	10,666.5							
Баянхонгор суманд бүртгэлтэй малчдын мал нь аймгийн бүх суманд харьяалагдаж, малын тоо толгойн албан татвар нь мал тоологдсон суманд орж байгаатай холбогдуулан Татварын ерөнхий газраас ирүүлсэн 103,637.5 мянган төгрөгийн нэхэмжлэхээр (татварын ногдуулалт) бүрэн оруулах боломжгүй байна	1	65,107.5					1	65,107.5					
Сумын ИТХ-аар хог тээврийн орлогыг 568,000.0 мянган төгрөгөөр, төсөвт байгууллагын өөрийн орлогыг 700,000.0 мянган төгрөгөөр төлөвлөж сумын ЗДТГ-ын төсөвт хог хаягдлын зардлыг 1,418,000.0 мянган төгрөгөөр төлөвлөсөн ба гүйцэтгэлээр 658,668.8 мянган төгрөгийн орлого орж, 718,000.0 мянган төгрөгийн зардал гарсан байна	1	700,000.0					1	700,000.0					
Сумын ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 226,329.8 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 55,441.3 мянган төгрөгийн 2 алдааг санхүүгийн тайланд залруулж, 23,457.8 мянган төгрөгийн зөрчилд 6 төлбөрийн акт тогтоож, 6,651.2 мянган төгрөгийн 2 зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлэн, 165,886.6 мянган төгрөгийн 4 зөрчилд зөвлөмж хүргүүлсэн	1	0					1	0					
Дүн	4	775,774.0			1	10,666.5	3	765,107.5					

---oOo---